

УДК 347.958

DOI <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2025-4-13>

Олександра НЕСТЕРЦОВА-СОБАКАРЬ

кандидат юридичних наук, доцент

(Дніпровський державний університет внутрішніх справ,

м. Дніпро, Україна)

oleksandra.nestertsova-sobakar@dduvs.edu.ua

ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДСТАВНИЦТВА ПРОКУРОРОМ ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН І ДЕРЖАВИ В ЦИВІЛЬНОМУ СУДОЧИНСТВІ

Стаття присвячена комплексному аналізу участі прокурора в цивільному судочинстві України, що є важливим аспектом забезпечення законності й правопорядку в умовах демократичного розвитку держави. Роль прокуратури в цивільних справах постає як одна з форм державного впливу на процес захисту прав, свобод та інтересів громадян і суспільства. Авторка досліджує теоретичні засади участі прокурора в цивільному судочинстві, особливості його діяльності в контексті чинного законодавства та міжнародних стандартів.

Основна увага приділяється аналізу законодавчої бази, що регулює участь прокурора в цивільному судочинстві, зокрема нормам Цивільного процесуального кодексу України, Закону України «Про прокуратуру» й інших нормативних актів. У статті визначено основні форми діяльності прокурора в цивільному процесі, серед яких – ініціювання справ у суді, участь у розгляді справ для забезпечення публічного інтересу, а також захист прав осіб, які самостійно не можуть представляти свої інтереси в суді.

Розглянуто проблеми, що виникають у практичній діяльності прокурорів у цивільному судочинстві, зокрема недоліки законодавчого регулювання, складність доказування публічного інтересу, а також потенційні конфлікти з принципом рівності сторін у процесі. Значну увагу приділено аналізу судової практики, яка демонструє специфіку застосування прокурором своїх повноважень у цивільних справах.

Підкреслено, що в умовах євроінтеграційних процесів в Україні зростає необхідність адаптації діяльності прокурора до міжнародних стандартів, зокрема практики Європейського суду з прав людини. Прокурор повинен діяти в межах принципу верховенства права, дотримуючись балансу між публічними інтересами та правами інших учасників процесу.

Ключові слова: участь прокурора, цивільне судочинство, публічний інтерес, судова практика, правове регулювання, публічно-правовий захист, забезпечення законності, міжнародні стандарти, права громадян, євроінтеграція.

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями. Проблематика представництва прокурором інтересів громадян і держави в цивільному судочинстві набуває особливого значення в сучасних умовах трансформації правової системи України та її адаптації до європейських стандартів. Роль прокурора в цивільному процесі зумовлена необхідністю забезпечення правової захищеності найбільш уразливих категорій громадян, дотримання публічного інтересу та збереження принципу верховенства права. Саме через представництво в суді прокурор має можливість сприяти реалізації основоположних конституційних прав громадян та інтересів держави.

© О. Нестерцова-Собакарь, 2025

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0712-4076>

Разом із тим сучасна судова практика демонструє низку проблем, пов'язаних із недостатнім визначенням меж повноважень прокурора в цивільному судочинстві, що створює ризики перевищення або, навпаки, обмеження його компетенції. Невизначеність критеріїв публічного інтересу, який прокурор має захищати, призводить також до суперечностей у тлумаченні законодавства та його практичного застосування. Ці проблеми, відповідно, мають значний вплив як на права сторін у процесі, так і на довіру суспільства до системи правосуддя.

Крім того, у сучасних умовах значного навантаження на судову систему представництво прокурора стає важливим інструментом забезпечення доступу до правосуддя для осіб, які самостійно не можуть захистити свої права. Це стосується передусім соціально незахищених категорій населення, зокрема осіб із інвалідністю, дітей-сиріт, людей похилого віку й інших вразливих груп.

Отже, несистемні зміни, унесені в правову регламентацію участі прокурора в цивільному процесі, поглибили спірні питання в цій сфері й призвели до неоднозначного застосування судами приписів процесуального та матеріального законодавства, що визначає порядок реалізації прокурором функції представництва інтересів громадянина або держави в цивільному процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. У юридичній літературі проблемі статусу прокурора присвячено велику кількість досліджень радянських і вітчизняних учених, серед яких варто згадати праці М. Бородіна, М. Васильченко, С. Васильєва, С. Голощакова, В. Каменкова, В. Комарова, Д. Луспеника, М. Михеєнка, В. Нора, Г. Осокіної, В. Перфільєва, Л. Радзівєвської, В. Сапункова, С. Фурси, І. Ходаковського, М. Ченцова, М. Штефана, С. Щербак, Й. Богдана, О. Угриновської та ін., котрі зробили значний внесок у дослідження окремих теоретичних аспектів участі прокурора в цивільному процесі. Однак деякі питання залишаються відкритими для дискусій.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження перспективи вдосконалення окремих положень Цивільного процесуального кодексу України, які регулюють процесуальні особливості участі прокурора в цивільному судочинстві, функціонування прокуратури в суді поза межами кримінальної юрисдикції.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Відповідно до п. 2 ст. 2 Закону України «Про прокуратуру», на прокуратуру покладається функція представництва інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених законодавством [9].

Натепер у наукових колах існує два підходи до розуміння правової природи представництва прокурором інтересів громадян і держави в суді. Перший підхід («концепція дій») зазначає, що сутність представництва полягає в здійсненні представником юридично значущих дій від імені й в інтересах особи, яка представляється, і в межах наданих прокурору (особою, яку представляють, чи законом) повноважень [3]. Л. Давиденко вважає, що представництво – це «доцільність прокурора», поєднана з його участю в судовому розгляді цивільних, господарських справ з метою захисту прав і законних інтересів окремої особи або держави, а також підготовка й спрямування до суду заяв та інших матеріалів [1, с. 43–45]. М. Руденко та В. Глаговський прокурорське представництво визначають виключно як процесуальну діяльність прокурора, спрямовану на захист суб'єктивних прав, охоронюваних законом, шляхом порушення судової діяльності в передбачених законом випадках [11].

Згідно з другим підходом, який називається «концепція правовідносин», під представництвом розуміють правовідносини, унаслідок яких дії однієї особи (представника), здійсненні в межах наданих повноважень від імені й в інтересах іншої особи (яка представляється), зумовлюють виникнення чи зміну, припинення прав та обов'язків безпосередньо для останньої. Але таких підхід, на нашу думку, зводить роль прокурора в цивільному про-

цесі до ролі представника, що є не зовсім коректним, адже прокурор – особливий суб'єкт цивільного процесу, його участь у справі викликана необхідністю виконання представництва інтересів [3].

Офіційне розуміння прокурорського представництва закріплено в п. 3 резолютивної частини рішення Конституційного Суду України (далі – КСУ) від 8 квітня 1999 року № 3-рп/99 (справа про представництво прокуратурою інтересів держави в арбітражному суді), де КСУ дійшов висновку, що під представництвом прокуратурою України інтересів держави в суді треба розуміти правовідносини, у яких прокурор, реалізуючи свої повноваження, учиняє в суді процесуальні дії з метою захисту інтересів держави. Ці дії включають подання прокурором до суду позовної заяви, його участь у розгляді справи за позовною заявою, а також у розгляді судом будь-якої іншої справи за ініціативою прокурора чи за визначенням суду, якщо це необхідно для захисту інтересів [10]. Такий підхід до розуміння представницької функції прокуратури є цікавим. Але цей підхід базувався на п. 2 ст. 121 Конституції України – розділ VII «Прокуратура» [4], який виключено з Конституції на підставі Закону України «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)» від 2 червня 2016 року № 1401-VIII [8]. Виходячи із цього, можна дійти висновку, що представницька функція прокуратури більше не закріплена на Конституційному рівні.

Слушно є категорична позиція щодо цього питання С. Чвакіна, який наголошує на тому, що застосування в нормативно-правових актах терміна «представництво прокурором» є помилковим і не відповідає ні сутності, ні характерним рисам участі прокурора в цивільному процесі. Науковець пропонує у відповідних законодавчих актах цей термін замінити на «правозаступництво прокурором», яке буде самостійним інститутом цивільного процесуального права, який матиме свій предмет регулювання, суб'єктний склад, зміст, об'єкт, а також власну ціль, відмінні від інституту представництва [13, с. 14].

Усі зазначені положення відображено й у Цивільному процесуальному кодексі (далі – ЦПК) України [12]. Проте Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку здійснення судочинства» [6] від 20 грудня 2011 року № 4176-IV, який набрав чинності 15 січня 2012 року, ч. 2 ст. 45 ЦПК України викладено в іншій редакції, у якій зазначається, що з метою представництва інтересів громадянина або держави в суді прокурор у межах повноважень, визначених законом, звертається до суду з позовною заявою (заявою), бере участь у розгляді справ за його позовами, а також може вступити за своєю ініціативою в справу, провадження в якій відкрито за позовом інших осіб, на будь-якій стадії її розгляду, подає апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення Верховним Судом України, про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.

Цим же Законом замінено й положення ч. 1 ст. 45 ЦПК України, з якої зовсім виключено слово «прокурор», виходячи з тексту, прокурора прирівняно до органів державної влади, які можуть звертатися до суду із заявами про захист прав, свобод та інтересів інших осіб або державних чи суспільних інтересів. Але в доповнення окремих частин статей 297, 328 ЦПК України, законодавець використовує слово «прокурор» поряд з органами державної влади й органами місцевого самоврядування, чим прирівнює право на участь у справі зовсім різних учасників цивільного процесу. Такий підхід викликає дискусію серед науковців, адже прокурор хоча й діє від імені органу державної влади – прокуратури, але має зовсім інше процесуальне становище має майже все права й обов'язки сторони (позивача).

Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань удосконалення діяльності прокуратури» від 18 вересня 2012 року № 5288-IV [7] закріпив статус і права прокурора в цивільному процесі. Однак, покладаючи на прокуратуру здійснення представництва інтересів у суді, законодавець не розкриває поняття, змісту й підстави цього представництва безпосередньо в ЦПК України, лише в ч. 2 ст. 45 ЦПК України встановлюється обов'язок для прокурора обґрунтувати наявність підстав для здійснення представництва, передбачених частинами 2 або 3 статті 25 Закону України «Про прокура-

туру», а також для представництва інтересів громадянина прокурор також повинен надати документи, що підтверджують недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність відповідного громадянина.

Підставою для представлення прокурором інтересів держави в суді цивільної юрисдикції (відповідно до ч. 3 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру») є порушення або загрози порушення інтересів держави. З огляду на те що «інтереси держави» є оціночним поняттям, прокурор, який звертається до суду в інтересах держави, у позовній заяві самостійно повинен зазначити, у чому саме полягає порушення інтересів держави, обґрунтує необхідність їх захисту, а також зазначає орган, уповноважений державою здійснювати відповідні функції. У разі відсутності такого органу або відсутності в нього повноважень щодо звернення до суду прокурор зазначає про це в позовній заяві й тільки в такому випадку набуває статусу позивача (на підставі аналізу абз. 2 ч. 2 ст. 45 ЦПК України).

Тож у кожному випадку прокурор повинен визначити, у чому полягає чи може полягати порушення й обґрунтувати в позовній заяві підстави для представництва. Невиконання таких вимог призводить до того, що суддя, відповідно до ст. 121 ЦПК України, залишає таку заяву без руху й надає строк для усунення таких недоліків, а в разі неусунення прокурором недоліків повертає заяву. Отже, якщо суб'єктивне бачення прокурором підстав для представництва об'єктивно не підтвердиться в судовому засіданні, суд повинен залишити позовну заяву без розгляду відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 207 ЦПК України [2].

Також цікавим є питання визначення процесуального статусу прокурора на стадіях перегляду судових рішень. У ЦПК України чітко не визначено право прокурора вносити апеляційні (касаційні) скарги, заяви на рішення в справах, у яких він не брав участі. Але, аналізуючи зміст п. 2 ст. 45 ЦПК України, згідно з якою він може здійснити представництво на будь-якій стадії цивільного процесу, і ч. 4 ст. 45, що прокурор, який не брав участі в справі, з метою вирішення питання про наявність підстав для подання апеляційної чи касаційної скарги, заяви про перегляд рішення у зв'язку з винятковими або нововиявленими обставинами має право ознайомитися з матеріалами справи в суді, можна казати про те, що прокурору належить право оскарження судових рішень у порядку статей 292 і 324 ЦПК України в справах, участі в яких він не брав.

У зв'язку з наданням прокурору права вимагати перегляду судових рішень незалежно від участі в справі виникає дискусія: у всіх цивільно-правових спорах прокурору належить таке право чи лише у випадку, коли ухваленим судовим рішенням порушуються права громадян та інтереси держави, охоронювані законом? Убачається, що правильним є друге твердження. При реалізації права на апеляційне, касаційне оскарження судового рішення або на перегляд його за нововиявленими або винятковими обставинами прокурор повинен пояснити, у чому по цій справі полягає порушення прав громадян та інтересів держави. За відсутності такого обґрунтування суд має відмовити в прийнятті скарги або заяви [5].

Відповідно до ч. 2 ст. 24 Закону України «Про прокуратуру», прокурору також надається право на подання цивільного позову в рамках кримінального провадження, якщо прокурор бере участь у такому кримінальному провадженні.

Отже, за наявності підстав, передбачених у ч. ч. 2–4 ст. 23 Закону України «Про прокуратуру», відповідно до ч. 6 ст. 23 зазначеного Закону, під час здійснення представництва інтересів громадянина або держави в суді прокурор має право в порядку, передбаченому ЦПК України:

- 1) звертатися до суду з позовом (заявою, поданням);
- 2) вступати в справу, порушену за позовом (заявою, поданням) іншої особи, на будь-якому етапі судового провадження;
- 3) ініціювати перегляд судових рішень, у тому числі в справі, порушеній за позовом (заявою, поданням) іншої особи;

- 4) брати участь у розгляді справи;
- 5) подавати цивільний позов під час кримінального провадження у випадках і порядку, визначених кримінальним процесуальним законом.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Підсумовуючи, можна казати про те, що реформаційні процеси в Україні, у тому числі реформа прокуратури, призвели до неоднозначного тлумачення ролі прокурора під час розгляду судами цивільних справ. Дискусійним є навіть питання тлумачення самого поняття «представництво прокурором», яке не має чіткого закріплення на законодавчому рівні.

Також проблемним є те, що ЦПК України не виокремлює участь прокурора в цивільному процесі в окремий інститут, а фактично ставить прокурора поряд з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, Уповноваженим Верховною Радою України з прав людини.

Представницька функція прокурора ускладнюється обов'язком прокурора при здійсненні представництва інтересів окремих громадян та інтересів держави, а також оскарженні судових рішень обґрунтувати суду підстави здійснення такого представництва або оскарження, незважаючи на те, що такі підстави чітко не прописані ні в ЦПК України, ні в Законі України «Про прокуратуру». Тож суб'єктивне бачення цього питання прокурором має збігатися з об'єктивним баченням суду.

Виходячи з викладеної в статті проблематики участі прокурора в цивільному процесі, пропонуємо внести такі зміни до цивільного процесуального законодавства:

- а) повноваження прокурора в цивільному судочинстві необхідно оформити в ЦПК України з урахуванням рівності прав учасників процесу, але звернути увагу на особливу роль прокурора в забезпеченні законності;
- б) закріпити участь прокурора в цивільному процесі в окремих статтях ЦПК України;
- в) визначити в ЦПК України чіткий перелік обставин, за яких можливе представництво прокурором у суді інтересів громадян і держави, а також апеляційне та касаційне оскарження судових рішень прокурором.

Список використаних джерел

1. Давиденко Л. М. Функції прокуратури України згідно з новою Конституцією України. *Право України*. 1997. № 6. С. 42–46.
2. Дунас Т., Руденко М. Правовий статус прокурора у цивільному судочинстві: деякі проблеми. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2013. № 5. С. 23–29.
3. Капустін М. В. Поняття представництва прокуратурою інтересів людини та держави в суді. *Актуальні проблеми держави і права*. 2012. Вип. 68. С. 517–524.
4. Конституція України від 28.06.1996. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page3>.
5. Лазько Г. З. Правова природа процесуального представництва у цивільному процесі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2006. 16 с.
6. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення порядку здійснення судочинства : Закон України від 20.12.2011. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4176-17>.
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань удосконалення діяльності прокуратури : Закон України від 18.09.2012. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5288-17>.
8. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) : Закон України від 02.06.2016. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1401-19/paran161#n161>.
9. Про прокуратуру : Закон України від 14.10.2014. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/page>.
10. Рішення Конституційного Суду України у справі про представництво прокуратурою України інтересів держави в арбітражному суді від 08.04.1999 № 3-рп/99. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-99>.

11. Руденко М., Глаговський В. Представництво прокурором інтересів громадянина і держави в суді (теоретичний і практичний аспекти). *Право України*. 1997. № 11. С. 59–63.

12. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/page2>.

13. Чванкін С. А. Добровільне представництво у цивільному процесі України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Одеська нац. юрид. академія. Одеса, 2005. 22 с.

References

1. Davydenko, L. M. (1997) Funktsiyyi prokuratury Ukrayiny z hidno z novoyu Konstytutsiyeuy Ukrayiny [Functions of the Prosecutor's Office of Ukraine according to the new Constitution of Ukraine]. *Pravo Ukrayiny*, № 6, pp. 42–46. [in Ukr.].

2. Dunas, T., Rudenko, M. (2013) Pravovyy status prokurora u tsyvil'nomu sudochynstvi: deyaki problemy [Legal status of the prosecutor in civil proceedings: some problems]. *Visnyk Natsional'noyi akademiyi prokuratury Ukrayiny*, № 5, pp. 23–29. [in Ukr.].

3. Kapustin, M. V. (2012) Ponyattya predstavnytstva prokuraturoyu interesiv lyudyny ta derzhavy v sudi [The concept of representation of the interests of a person and the state in court by the prosecutor's office]. *Aktual'ni problemy derzhavy i prava*, iss. 68, pp. 517–524. [in Ukr.].

4. Konstytutsiya Ukrayiny vid 28.06.1996 [Constitution of Ukraine of June 28 1996]. Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/page3>. [in Ukr.].

5. Laz'ko, H. Z. (2006) Pravova pryroda protsesual'noho predstavnytstva u tsyvil'nomu protsesi [The legal nature of procedural representation in civil proceedings] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.03 / Kyiv. nats. un-t im. Tarasa Shevchenka. Kyiv, 16 p. [in Ukr.].

6. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakoniv Ukrayiny shchodo vdoskonalennya porядku zdiysnennya sudochynstva [On amendments to some laws of Ukraine on improving the procedure for conducting judicial proceedings] : Zakon vid 20.12.2011. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4176-17>. [in Ukr.].

7. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrayiny z pytan' udoskonalennya diyal'nosti prokuratury [On amendments to some legislative acts of Ukraine on improving the activities of the prosecutor's office] : Zakon vid 18.09.2012. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5288-17>. [in Ukr.].

8. Pro vnesennya zmin do Konstytutsiyi Ukrayiny (shchodo pravosuddyia) [On amendments to the Constitution of Ukraine (regarding justice)] : Zakon Ukrayiny vid 02.06.2016. Retrieved from: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1401-19/paran161#n161>. [in Ukr.].

9. Pro prokuraturu [On the Prosecutor's Office] : Zakon Ukrayiny vid 14.10.2014. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1697-18/page>. [in Ukr.].

10. Rishennya Konstytutsiynoho Sudu Ukrayiny vid 08.04.1999 № 3-rp/99 u spravi pro predstavnytstvo prokuraturoyu Ukrayiny interesiv derzhavy v arbitrazhnomu sudi [Decision of the Constitutional Court of Ukraine dated 08.04.1999 № 3-rp/99 in the case on the representation of the interests of the state by the Prosecutor's Office of Ukraine in an arbitration court]. Retrieved from: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v003p710-99>. [in Ukr.].

11. Rudenko, M., Hlahovs'kyi, V. (1997) Predstavnytstvo prokurorom interesiv hromadyanyna i derzhavy v sudi (teoretychnyy i praktychnyy aspekty) [Representation by the prosecutor of the interests of a citizen and the state in court (theoretical and practical aspects)]. *Pravo Ukrayiny*, № 11, pp. 59–63. [in Ukr.].

12. Tsyvil'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrayiny vid 18.03.2004 [Civil Procedure Code of Ukraine of March 18 2004]. Retrieved from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15/page2>. [in Ukr.].

13. Chvankin, S. A. (2005) Dobrovil'ne predstavnytstvo u tsyvil'nomu protsesi Ukrayiny [Voluntary representation in the civil process of Ukraine] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.03 / Odes'ka nats. yuryd. akademiya. Odesa, 22 p. [in Ukr.].

ABSTRACT

Oleksandra Nestertsova-Sobakar'. Features of the prosecutor's representation of the interests of citizens and the state in civil proceedings

The article deals with a comprehensive analysis of the prosecutor's participation in civil proceedings in Ukraine, which is an important aspect of ensuring legality and law and order in the conditions of democratic development of the state. The role of the prosecutor's office in civil cases appears as one of the forms of state influence on the process of protecting the rights, freedoms and interests of citizens and society. The author

examines the theoretical principles of the prosecutor's participation in civil proceedings, the features of his activities in the context of current legislation and international standards.

The main attention is paid to the analysis of the legislative framework regulating the participation of the prosecutor in civil proceedings, in particular the norms of the Civil Procedure Code of Ukraine, the Law of Ukraine "On the Prosecutor's Office" and other regulatory acts. The article identifies the main forms of the prosecutor's activity in civil proceedings, including the initiation of cases in court, participation in the consideration of cases to ensure the public interest, as well as the protection of the rights of persons who cannot independently represent their interests in court.

The article examines the problems that arise in the practical activities of prosecutors in civil proceedings, in particular, the shortcomings of legislative regulation, the complexity of proving public interest, as well as potential conflicts with the principle of equality of parties in the process. Considerable attention is paid to the analysis of judicial practice, which demonstrates the specifics of the prosecutor's application of his powers in civil cases.

The article emphasizes that in the conditions of European integration processes in Ukraine, there is a growing need to adapt the prosecutor's activities to international standards, in particular the practice of the European Court of Human Rights. The prosecutor must act within the framework of the principle of the rule of law, observing the balance between public interests and the rights of other participants in the process.

Key words: *participation of the prosecutor, civil proceedings, public interest, judicial practice, legal regulation, public-legal protection, ensuring legality, international standards, citizens' rights, European integration.*

Надійшла до редакції: 02.11.2025
Прийнято до друку після рецензування: 18.11.2025
Опубліковано: 12.12.2025